

törv. javaslat tárgyában, melyben az állandó hármias bizottság bemutatja jelentését az 1878. évi közösi-gyi rendkívüli kiadások fedezéséről és az illeték-hátralékok kamatlábának leszállításáról szóló törvényjavaslatok tárgyában, az igazítási bizottság pedig jelentését Pellegrini János grófnak kir. meghívó levele kieszközölését szorgalmazó kérvénye tárgyában. E jelentések a legközelebbi ülés napirendjére tűzettek s ezzel az ülés, jegyzőkönyv hitelesítése után 1 és egynegyed óraker véget ért.

Konstantinápolyban nagy az ingerültség Aleko basa ellen a fezz-kérdésben tanusított magatartása miatt, bár egyelőre legalább, alig ha lesz ez incidensnek komolyabb következménye; Ob-rucsev tbc és Lobanov hg. kik legutóbb a szultánnal ebédeltek s tőle egyuttal elbucsztak, két-székivül megnyugtatták a szultán. A porta kö-reiben különben is újból válságok látszanak föl-merülni s Kheireddin basa lemondásáról ismét sűrűbben érkeznek hírek. A főnehézség, melyet a török kormány egyáltalában nem képes leküzdni a pénzüzség. Egy bizottság tervet készített a kiadások leszállítása céljából, de Ozmán basa ha-dügyi miniszter már előre tiltakozik a hadügyi költ-ségvetés redukálása ellen, kijelentvén, hogy még a hadsereg egy része hazabocsátatik is 5 és fél millió font sterlingt évi fedezetre van szüksége.

Oroszországban az ostromállapot mind na-gyobb területekre terjesztik ki, az elfogatások, deportálások tömegesen folynak, de hogy a nihi-lista titkos bizottság tagjai elfogni sikerült volna mint már több ízben híresztelték, az nem bizonyul valónak. A nihilisták lapjai és röpiratai most is megjelennek. Szentpétervári tudósítások szerint Gurko tábornok a fővárosból több mint 20.000 embert utasított ki csupán mert e szerencsétlenek nem voltak kellően ellátva utelvekkel és igazol-ványokkal: a kiutasítottak pedig többé nem szü-lőhelyükre szállíthatnak, hanem Szibériába, melyet az orosz nép most már keserű gunnyal „Nihilá-ria“-nak nevezett el. A merénylő Soloviev perét e héten fogják tárgyalni s egy szentpétervári tá-vírat arról értesít, hogy a pert igen röviden fog-jak elintézni, az eredményt pedig csak akkor hir-detik ki, ha az ítélet már végre lesz hajtva. Az akasztások, mint a táviratok jelentik, Kievvben is javában folynak!

A novibazári konvenció végrehajtására, mint egy eredeti konstantinápolyi távirat is jelenti, már történnek intézkedések. Ezekről a „N. W. Tblatt“ a következőket jelenti: Az I. gyalog hadosztály Vés-csey altábornagy parancsnokja alatt, mely az 1-és 2. gyalogdandárból áll, elhagyja eddigi szerevé-öl állását és mint a Novi-Bazár okkupációjára ren-delt csapatok első vonala a Drinához Visegrádba vonul. Mint második vonal utána megy az eddig a IV. hadosztályhoz tartozott 39. gyalogezred, mely-nek ideiglenes rendeltetési helye Grozda, míg a felvonulási vonal jobb szárnyát a XVIII. gyalog-hadosztály 2. hegyidandára fogja képezni, mely elhagyja nevesinyei őrségét, Frcsbán fog állást foglalni.

Skobelev tábornok, a kelet-ruméliai orosz meg-szálló csapatok főparancsnoka Burgaszból törzska-rával együtt elunazott Odeszába s az orosz sereg hazaszállítása szaporán folyik, úgy hogy a kiürítés rövid idő alatt nagyrészt be lesz fejezve. Stolipin tábornok miután a kormányt Aleko basá-nak átadta, a mult hét végén Sliwnóba tette át fő-hadiszállását s itt marad az orosz csapatok teljes elvonulásáig. Aleko basa maga kísérte a pályaud-varhoz a volt orosz kormányzót, ki itt az egybe-gyűlt nagy néptömeghez sajátos beszédet inté-zett, figyelmeztetvén a polgárokat, hogy a berlini szerződés sem egészen rossz ugyan, de ezentul a bolgárok, földadata lesz, hogy a szabadságot, melyet a san-stefanoi szerződés akart nekik biztosítani, ki-vívják; a tábornok ur különösen a milícia tisztjeit figyelmeztette, hogy az ő kötelességük lesz jövőre küendeni nemcsak saját országukért és a balgaságért, hanem általában aszlaszágért, melynek feje a cár

Egy könyvomat lapnak Ujvidékről írják, hogy különféle lapoknak többé-kevésbé azon célzatos közleményei mintha a szerb püspökök a magyar nyelvnek a népiszkolákban való köteves tantárgy-ként való felvételéről szóló törvényre vonatkozólag ő felségéhez folyamodtak volna: minden tény-leges alapot nélkülöz. Sem a püspökök, sem a kongresszus-bizottság nem foglalkozott ily értelemi fe irat terével, s ez annál kevésbé, mivel a ma-gyar nyelv az illető egyházi és felekezeti hatóság-ak határozatai szerint, ugysis már akadálytalanul felvételét a szerb népiszkolák tantárgyai közé.

A székely nemzeti muzeum ügyében.

Közelebről annyi mindenféle hírlapi tudósítás járta be az országot a Cserey muzeum tárgyában, hogy a tájékozatlan közönség csakugyan nem tudja mi az igazság. Közelebről ezen hírlapi mende-mondák után a budapesti székely közmivéldési egy-let a háromszékvédelmi választmányhoz is kér-dészt intézett, hogy mennyiben áll a muzeum-ügy. A választmány felelt is rá. A feleletet, mely az ügygyel teljesen megismert bennünket, közöljük a következőkben:

Idei május hó 23 áról 52-ik szám alatt kelt s ugyanazon hó 31-én vett nagybcsü felhívása foly-

tán vidéki választmányunk a székely nemzeti mu-zeum ügyéről a következőkben teszi meg előter-jesztését:

Özvegy mélt. Cserey Jánosné szül. Zathuretz-ky Emilia urasszony az általa gyűjtött muzeumi tárgyakat 1877. március hó 10-én kelt Háromszék-megye közönségéhez intézett levelében a megyé-nek ajánlotta fel, mely is azt ugyanazon év június hó 24 ikén tartott közgyűlésében a 160. tételszám alatt hazafias örömmel fogadta s külön átiratban meg is köszönte. Az alapítványlevél nevezetesebb pontjai következők:

- 1) Az alapított muzeum Székely Nemzeti Mu-zeum nevet viseljen.
- 2) Csakis Háromszék megyében legyen elne-lyezve.
- 3) Csik, Háromszék és Udvarhely megyék ál-tal tartassék fenn és
- 3) ezen megyék által választott igazgatóság által ügyeltesék fel.
- 4) Az alapító urasszony 1000 frt alapítványt teszen a maga és Akos és Gyula fiai nevében, — melynek 6/10-át fizetni ajánljuk.
- 6) Hogy a muzeum alapításában közremükö-dött Vasadi N. Gyula továbbra is mint a muzeum öre megtartatik azon 300 frt évi fizetéssel, melyet eddig ő nagyságától élvezett.

Ezen pontokat a megye elfogadván, a további teendők iránt egy javaslat készítésére bizottságot nevezett ki a főispán elnöklété alatt, melynek tag-jai közt voltak többek között: a megye alispánja, Kézdi-Vásárhely és Seps-Sztyörgy városok pol-gármesterei, Donáth József kir. törvényszéki elnök és a sepsizsentyörgyri ref. iskola egyik gondnoka stb. Ezen bizottság javaslatát a megyei közgyűlés 1877. december hó 5 én elfogadta, mely szerint:

- 1) A muzeum a sepsizsentyörgyri ev. ref. kol-legium egyik melléképületében helyeztessek el, — mely épület átengedése iránt megkerestetett az is-kola gondnoksa, mely el is fogadván azt, általa jóváhagyás végett felterjesztetett a kolozsvári ev. ref. egyházi igazgató tanácsához, melynek beleegye-zése 1878. őszén érkezett be.)
- 2) Hogy az igazgató választmány álljon Csik, Háromszék és Udvarhely megyék fő- és alispán-jaiból, Udvarhely, Kézdi-Vásárhely és S-Sztyörgy városok polgármestereiből, mely igazgatóság van hivatala a muzeum ügyeit vezetni és fentartásáról gondoskodni.

3) A helyiségek berendezési költsége közada-kozások után szerzessek be.

4) Vasadi N. Gyula, mint a muzeum öre, 500 frt évi fizetését kapja a háromszék megyei tanalop kamataiból, — mit a kultuszminiszterium is hely-benhagyott azon hozzájárulással, hogy Vasadi N. Gy. egyelőre ideiglenes minőségben nevezetik ki.

Ezen határozatok végrehajtására részben Há-romszék megye főispánja kéretett fel, a muzeumnak átvitelével pedig a megye alispánja bízott meg.

Háromszék megye főispánja nemcsak hogy Csik és Udvarhely megyék közönségét hivta fel közremüködesre, — mit Udvarhely megye alap hi-nyában megtagadott ugyan, de az igazgatóságban részvétet halgatólag elfogadta -- de egyszersmind a muzeum-helyiségek berendezési költségeinek fe-dezése céljából játékony bálakat rendeztetett, mely pelda után indulva hasonlólu bálók rendezettek Baróthon, Kovásznán és Csikmegyében is. Mind-ezrek jövedelmeztek egy 7—800 forint körül, mely összeg számlájára azonnal meg is kezdetett a mu-zeumi termek berendezése, melyek is az ideiglenes muzeum-ör tervezeti szerint és az építészeti hivatal felülvizsgálata és költségterve szerint készített-tek és már ez év február havában bevezetettek.

Mihelyt ez megtörtént, — a megye alispánja ugyanazon hóban az átvétel végett személyesen szállt ki Imecsfalvára, de az átvételt nem eszközöl-lette, mert a szükséges leltározás nem volt elké-szítve.

Ezután az ideiglenes muzeum-ör a helyiségekre nézve még azt kívánta, hogy az épület ablakal megnyújtsassanak és táblákkal láttassanak el. Ez is végrehajtott és az alispán által felkérettet az alapító urasszony az átadásra, azonban onnan egy választ nyerte, hogy az átadás nem történhetik meg azért, mert az ideiglenes muzeum-ör Pestre utazott Akos fiával.

Május hóban újra felkérettet ő nagysága, de ekkor „Székely Nemzeti Muzeum“ címmel, számozva (tehát hivatalos formában!) azon választ adta, mi-szerint a „muzeum átvételére a székely nemzeti gyűlés Pesten tartott határozata szerint annak bi-zottsága fog megjelenni, melynek valószínűleg az alispán is tagja lesz.“ Az alapító urnó ezen vá-laszt az alispán felterjesztette a megye főispánjához ki előtt ezen ügy jeleben áll. — Köztudomásulag azonban a muzeum költöztetése kezdetét vette, mert május hó folytán több láda szállítottott Seps-Sztyörgy-lyre a muzeum helyiségébe, — melynek kulcsait is az illető ör magához vette.

Ennyiben áll a székely nemzeti muzeum ügye, mit választmányunk is kellő figyelemmel kísért és csak sajnálni tudja, hogy avatlan egének, rosz-akaratu, vagy önérdék hajhászó téves közlések nyo-mán a tényállással merőben ellenkező irányban kívánják a közönséget vezetni s ez által kom-promitálni egy olyan megvét, mely nemzeti életének teljes öntudatával bír és azért minden időben helyt is áll, és mely érzelmet kifejezésének bizonyítékául az itten megjelenő „Háromszék“ című lap erre vo-natkozó cikkeit tisztelettel mellékeljük.

Visszatetszéssel fogadtatt azért a megyei ál-talános közvelemény által nemcsak a fennemlített hírlapi vádaskodások — de azon hir is, hogy „egy Pesten tartott székely nemzeti gyűlés“ léteznék, mely hírek „hivatalos“ bélyeget adott, vagy leg-alább kívánt adni a fennebb említett levél is.

Jelenben is megiegett a tek központi választ-mány leirata, mely szerint a „székely képviselők“ lépést kívánnak tenni ez ügyben kultuszminiszter ur ő excellenciájánál; de mely célatokkal ezen megyének itthon megfordult képviselői — ugylát-szik — értesítve nem voltak, mert arról semmit nem is tudnak.

Mindazonáltal megnyugvással fogadtuk a tek. központi választmány leiratait, melyből kiteszik az hogy saját közegei utján kíván magának minde-nekelőtt felvilágosítást szerzeni az ügynek valódi áll pota felől s mely egyszersmind hazafias bizto-síték is nekünk az iránt, hogy az ügy valósággal azon irányban fog vezetetni, mely úgy a székely nemzet méltóságának, mint Háromszék megye köz-érzületének és a nagylelkű alapító kívánságának fog megfelelni.

Nézetünk szerint a magas kormánytól a mu-zeum gyarapítására volna szükséges bizonyos evi általányt kieszközölni, mert erre még semmi alap-pal nem bír, az egyebekre nézve pedig teljes meg-nyugvással várandó be a felügyelő bizottságnak működése, mely oly férfiakból áll, kik úgy értele-mel, mint hazafisággal bírva, hogy a székely nemzeti muzeum ügyét előre vigyék és azt fel-ügyeljék.

Melyek után maradtunk Seps-Sztyörgyön, 1879. június 5-én tartott választmányi ülésből

a tek. közp. választmány hazafias elnöke: Horvák László, Tarcvai Endre, választmányi elnök. választmányi jegyző. Kúnle József, Veres György, bizottsági tag.

Málik Józsa, bizottsági tag.

Az iparos ifjuság vándorgyűlése.

Az országos iparos-ifjusági egyletek vándor-gyűlése e hó 2-án tartott meg Székesfehérváron.

E gyűlésen harminckét iparos ifjusági egylet volt képviselve, összesen százhusz egyénnel! azon-kivül az ország minden vidékéről számos ipar-bar-át s kiállítási vendég volt jelen. A veszprémi és békéscsabai iparos ifjusági egyletek zászlóval és jelyvényekkel jöttek. Mind e tagok nem csekély élténkséget kölcsönöztek az ünnepek alatt külön-ben is mozgalmal városnak. Vasárnap reggel a sz.-fehérvári egylet, mint a mely az országos gyű-lést rendezé, az indóházban fogadta az érkező ven-dégeket s zenezóval bekísérte őket a városba. Este ismerkedési ünnep volt az egylet helyisé-gében.

Pünkösöd hétfőjén reggel 8 óraker az iparos kongresszus oda érkezett tagjait fogadták a pályau-dvarban, kiket Rainiss Mátyas egyleti elnök üdvö-zlő beszéddel fogadott. Utána gróf Zichy Jenő, a kiállítási végrehajtó bizottsága nevében üdvö-zölte a vendégeket.

Ezek közül Ráth Károly kongresszusi elnök meleg hangon köszönte meg a szives fogadtatást s ki emelte a kongresszus nagy horderejét a kiállítási nézve. A kongresszusi tagok egy része meglekinté a kiállítást, másik része az iparos-ifjak-kal a városba ment az egyleti helyiségébe.

A gyűlés 10 óraker kezdődött a városház nagytermében. Itt megiegt a gróf Zichy Jenő is, kit a jelen voltak viharos éljenzéssel fogadtak. Az ülés következőleg alakult meg. Elnök: Ráth Ká-roly, alelnök: Rainer Ferenc (Szeged) Benkő Ist-ván (Veszprém), jegyzők: Kubinyi Zsigmond, Lau-ner Károly, Grünwald József és Vida Pál. Házna-gyok: Takó Ferenc és Rainiss Mátyas.

R á t h Károly elnök megnyitó beszédében lelkes szavaiban buzdítá az ifjakat a munkásságra s utalt a mostani kiállítás rendkívüli sikerére, mint a mely ép az iparos világ törekvésének dicséretes és fényes eredménye. Ezzel kapcsolatban kiemelte gróf Zichy Jenő nagy érdemeit, melyeket a kiállítási létesítése által az iparosoknál szerzett s ezek nevében köszönetet mondott neki.

Erre Gelléri Mór előadó felolvasá a szegedi vezéregylet jelentését. A program egy pontja-inak tárgyalása alkalmával a következő határozatokat hozta a gyűlés: 1. A betegsegélyezési szer-vezet szabályozásánál azon nézet jutott érvényre hogy a ki három hónapig tagja az iparos egylet-nek: nyolcz napi ápolásra tarthat igényt; 2. a gyűlés életbeléptet uti segélyt; 3. minden egylet-nek három szavazata áll rendelkezésre egy egy-gyűlésen; 4. a legközelebbi vándorgyűlése 1881-ben, Debrecen városában tartassék 5. közzönt szavaztassék Ráth Károly vándorgyűlési elnöknek Rainiss Mátyas a székesfehérvári iparos ifjusági egylet elnökének, gróf Zichy Jenőnek, Gelléri Mórnak és (külön küldöttség által) Havranek Jó-zsef polgármesternek.

Délben a vándorgyűlés a Vörösmarty-körben bankettet tartott. Jelen voltak gróf Zichy Jenő és Ráth Károly is. Az első felköszöntőt Benkő Ist-ván mondá király ő Felségére: utána gróf Zichy Jenő a királyasszonyt s Rudolf főherceget életé: